

Hea lugeja!

Kuuldused professor Naritsast hakkasid minuni jõudma niipea, kui olin Tartu Ülikooli õigusteaduskonda sisse saanud – et olevat üks väga kuulus professor, kelle kursuselt vähesed esimese eksamiga läbi saavad.

Esimese kursuse kõige esimene loeng oligi professor Naritsa „Õiguse entsüklopeedia“ peahoone kõrval Keemia ringauditooriumis. Loeng oli hoogne – ainult julgemad ja targemad istusid esimestesse ridadesse ning joonelt läks ka filosoofiliseks aruteluks.

Kuulasin imetlusega oma kursusekaaslasi, kes juba alates esimesest loengust julgusid professor Naritsa küsimustele vastata ning temaga diskussiooni asuda. Pean tunnistama, et mina nende hulka ei kuulunud. Iga professor Naritsa küsimus tundus minu jaoks mingi trikiga, millele vastama minnes kukud raudselt auku ja kõik näevad, et sa tegelikult midagi ei tea. Tõsi, sel hetkel küll ei pidanudki veel midagi teadma, sest stuudium alles algas.

Õiguse entsüklopeedia loengud olid legendaarsed, kust naljalt puududa ei tahtnud. Üsna ruttu siginesid esmakursuslaste kõnepruuki väljendid „*summa summarum*“, „*multi-level-approach*“, „paradigma vahetus“, „alternatiivne dispositsioon“, „subsumeerimine“. Ja muidugi Hugo Grotius. See näitas, et midagi jääb nendest loengutest ikkagi külge, kuigi enamus tundus tol hetkel tuumafüüsika.

Levisid kuuldused, et professor Naritsal on fenomenaalne mälu ning ta teab täpselt, kes on loengus käinud ja kes mitte. Samuti levisid kuuldused, et tüdrukuid professor Narits küll eksamil esimese korraga läbi ei lase. Sellise eelteadmise ja käegalöömise meeleolus sai põlvede värisedes mindud professor Naritsa eksamile. Kuigi olin käinud kõikides loengutes (ka selles, mis algas kell 8:15 hommikul pärast rebaste ristimise pidu), lugenud läbi õpiku ja korralikult konspekteinud, tegi professor Narits mulle selgeks, et ma midagi ei tea. Ja tal oli õigus. Kukkusin eksamil läbi.

Korduseksamile minnes valmistusin tunduvalt põhjalikumalt, püüdsin asjadest aru saada ja juurde lugeda. Mäletan siiani seda eksamipäeva, kus olin nii õnnelik, sest sain professor Naritsa eksamil hinde „5“. Tundus, nagu nüüd ei seisa minu ja juristidiplomi vahel enam ühtki takistust. Kõige raskem osa stuudiumist oli selja taga. Ei suutnud õnnenaeratust oma näolt pühkida ka siis, kui nukra ilmega kursusevend koridoris vastu tuli, sest oli eksamil teistkordselt põrunud.

Elu teeb kummalisi võnkse. Mul tekkis võimalus meenutada hea sõnaga professor Naritsat, „Õiguse entsüklopeediat“ ja Hugo Grotiust sel kevadel, kui mulle Londonis anti rahvusvahelise õiguse kaitsja auhind ning kingituseks Hugo Grotiuse raamat „*De jure belli ac pacis*“. Olen tänulik professor Naritsale nõudlikkuse eest, mis pani õpitud mõtestama ja ka hiljem oma töös kasutama. Seetõttu tahaksin auhinna saadud hinnalise raamatu kinkida Tartu Ülikooli õigusteaduskonnale professor Naritsa auks.

Kaja Kallas